

Balitang

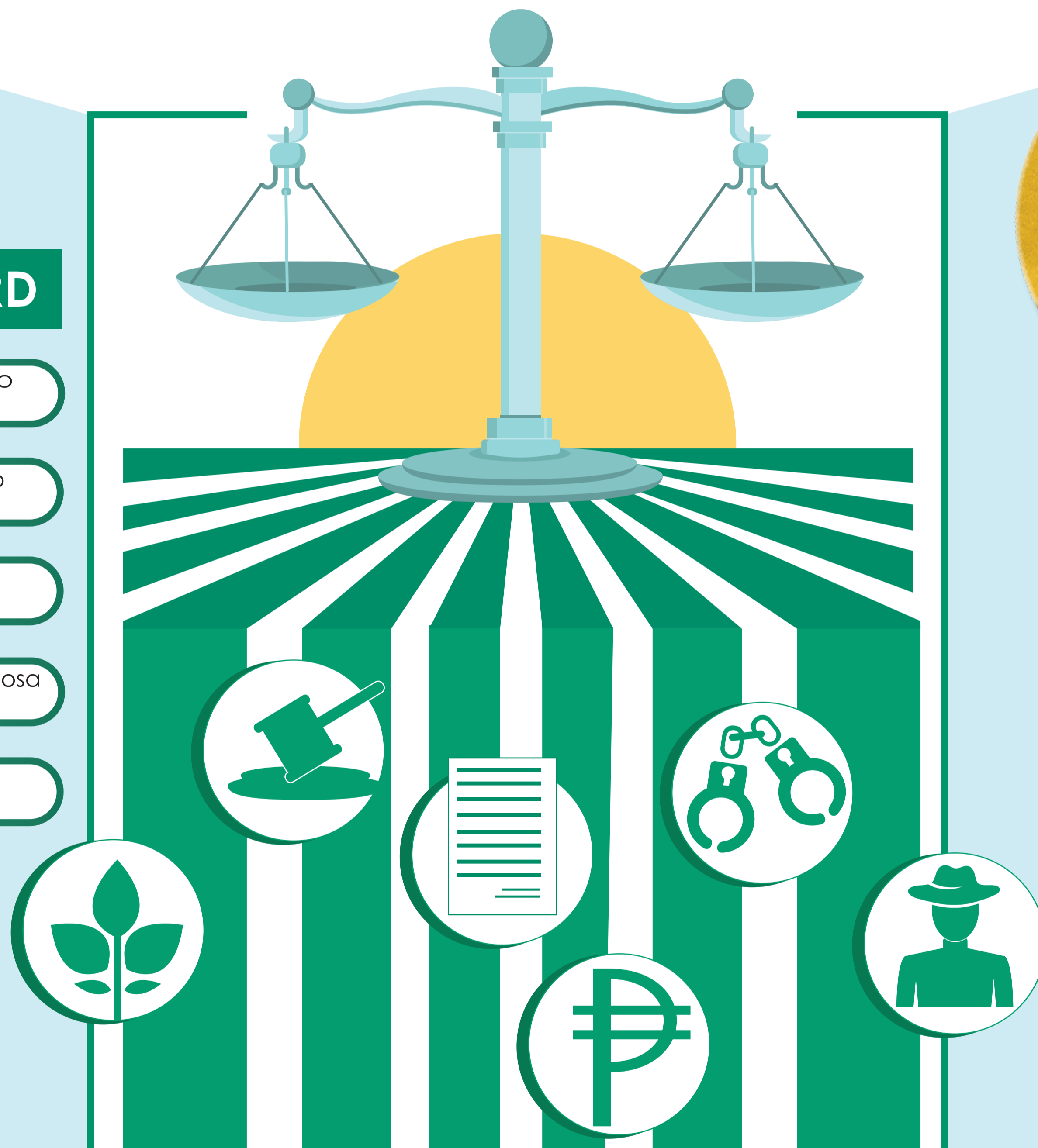

The Official Newsletter of the Department of Agrarian Reform

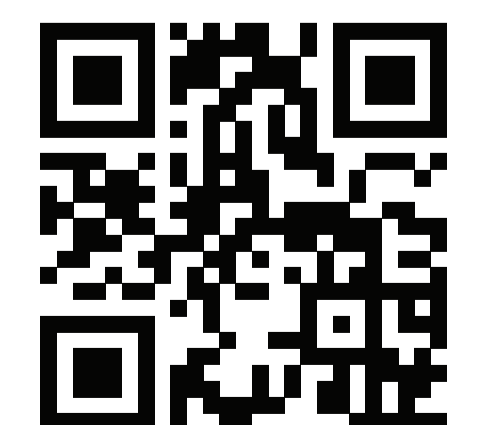
2020 Vol. II 12 pages

EDITORIAL BOARD

- Rosemarie S. Lomibao
Editor-in-Chief
- Kelvin Angelo R. Paulino
Editorial Consultant
- Pinky F. Roque
Writer
- Francis Xavier A. De La Rosa
Layout and Design
- Mary Clarhese R. Pasco
Proofreader

**MGA KADALASANG KATANUNGAN SA MGA TRANSAKSYON NG
ADJUDICATION BOARD NG DAR SA PANAHON NG
PANDEMYANG COVID-19**

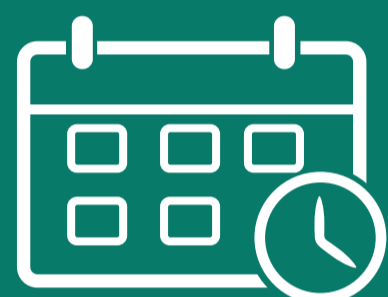
PAANO MAKIPAG-UGNAY SA DARAB SECRETARIAT SA BAGONG NORMAL?

Maaaring makipag-ugnay sa DARAB Secretariat sa pamamagitan ng mga sumusunod:

Numero ng Telepono - (02) 454-69-70

Email - darabsecretariat.helpdesk@gmail.com

(para sa pagtatanong, kahilingan at pag-file ng reklamo / petisyon)

ISKEDYUL NG DARAB NG MGA BAYARIN:

Filing fee (appeal, complaint/petition) -1,000.00 plus legal research fee of 100.00 (Sec. 2, Rule XXIII, 2009 DARAB Rules)

Certification (certificate of pending or no pending case, finality, etc) - 50.00 (DAR MC NO. 02 S. 2011)

Reproduction fee (xerox or certified true copy of docs.) - 10.00 per page (DAR MC NO. 02 S. 2011)

Authentication of signature on official records or docs. - 100.00 (DAR MC NO. 02. S. 2011)

PAANO KO MAI-FILE ANG AKING REKLAMO / PETISYON TUNGKOL SA MGA ALITAN / ISYUNG AGRARIAN NANG HINDI PISIKAL NA PUMUPUNTA SA OPISINA NG DAR? MAYROON BANG ALTERNATIBONG PARAAN NG PAG-FILE?

Alinsunod sa DAR New Normal Protocol, ang Kagawaran ay naglaan ng "Online Processing of Complaint / petition at Pagbabayad ng mga ligal na bayarin"

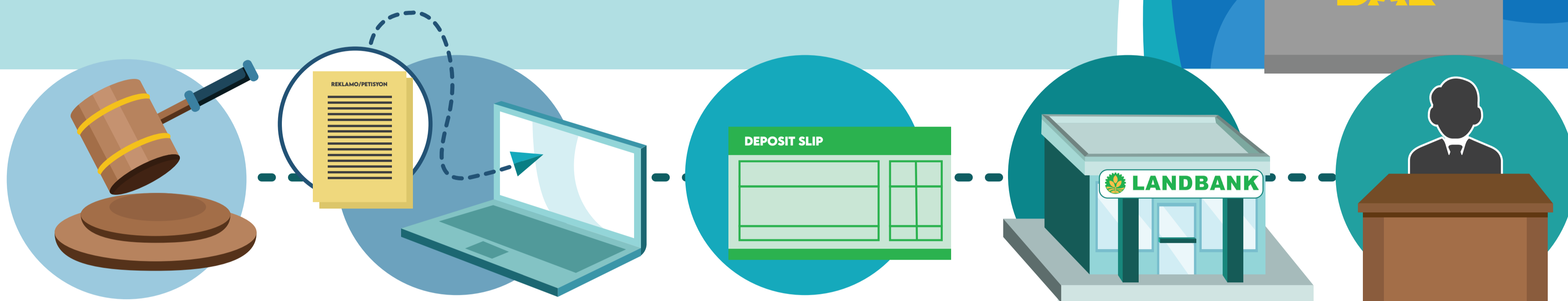
Ang isang orihinal na aksyon ay maaaring simulan ng isang sinumpaang o napatunayan na Reklamo / Petisyon kasama ang iba pang mga sumusuportang dokumento na isinampa sa pamamagitan ng electronic transmission o email sa DARAB Provincial / Regional sa pamamagitan ng Clerk of the Adjudicator.

Ang isang orihinal na pagkilos para sa petition for Annulment of Judgment (ng desisyon ng Adjudicator o panghuling utos) kasama ang iba pang mga sumusuporta na dokumento ay maaaring isampa sa pamamagitan ng electronic transmission o email sa Lupon (Central Office) sa pamamagitan ng DARAB Secretariat.

PARA SA ONLINE FILING, MAY KAILANGAN BA AKONG BAYARAN? SAAN AT PAANO KO GAGAWIN ANG PAGBABAYAD, KUNG MAYROON MAN?

Maliban kung na-exempt ng mga panuntunan ang indigent litigant, ang pagbabayad para sa mga ipinadalang Reklamo / Petisyon sa pamamagitan ng elektronikong paraan ay maipapadala sa anumang sangay ng Land Bank of the Philippines (LBP). Ito ay matapos na isyuhan ang litigant ng isang pagsusuri na ginawa online ng Adjudicator o Board sa pamamagitan ng DARAB Secretariat. Kasama sa nasabing online na pagsusuri ang halaga ng ide-deposito at ang LBP account number.

Ang katotohanan ng pagiging isang mahirap na litigant (pauper or indigent) ay dapat mailalapat sa isang sinumpaang reklamo o paggalaw (motion) upang maging karapat-dapat sa mga karapatan at pribilehiyo ng isang mahirap na litigant sa ilalim ng nabanggit na Mga Panuntunan na walang karagdagang patunay nito.

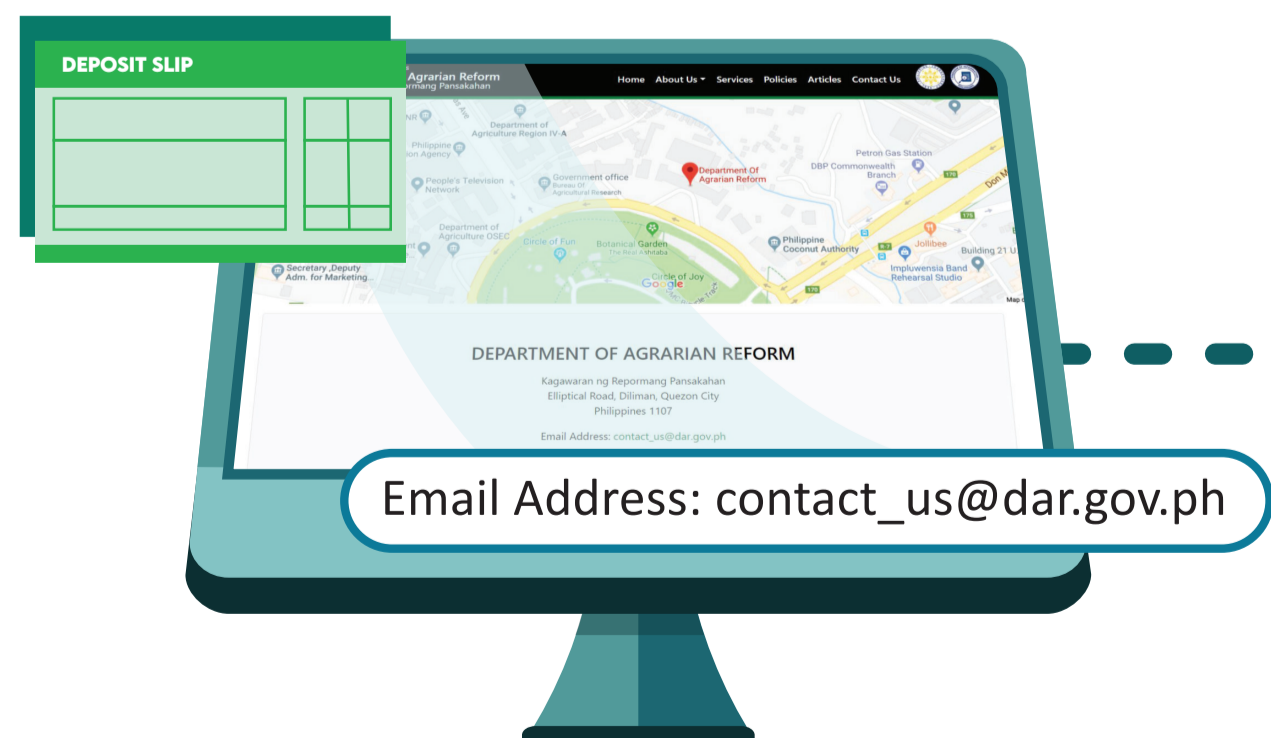
KAPAG NAGAWA NA ANG PAGBABAYAD, ANO ANG SUSUNOD NA HAKBANG NA DAPAT GAWIN

Ang isang kopya ng deposit slip, na siyang nagsisilbing patunay ng pagbabayad ng docket, ay ipadadala sa pamamagitan ng email sa Adjudicator o sa Lupon sa pamamagitan ng DARAB Secretariat (ang mga email address na ito ay nai-post sa DAR website dar.gov.ph).

Sa loob ng tatlong (3) araw mula sa pagtanggap ng kopya ng deposit slip ang Adjudicator sa pamamagitan ng kanyang Clerk ay mag-iisyu ng Surno at Paunawa ng Paunang Pagtataya (Summons and Notice of Preliminary Conference) (Alternatibong Dispute Resolution) na ihahatid nang personal o sa pamamagitan ng rehistradong mail sa respondente.

Sa kaso ng DARAB Special Proceeding, ang Lupon sa pamamagitan ng DARAB Secretariat ay mag-isyu ng mga summons na hinihiling sa respondente na mag-file ng kanyang Komento / Sagot sa Petisyon.

PAANO KUNG HINDI KO MAI-FILE ANG AKING REKLAMO / PETISYON SA ONLINE, MAY IBA PA BANG PARAAN UPANG MAG-FILE NG NITO

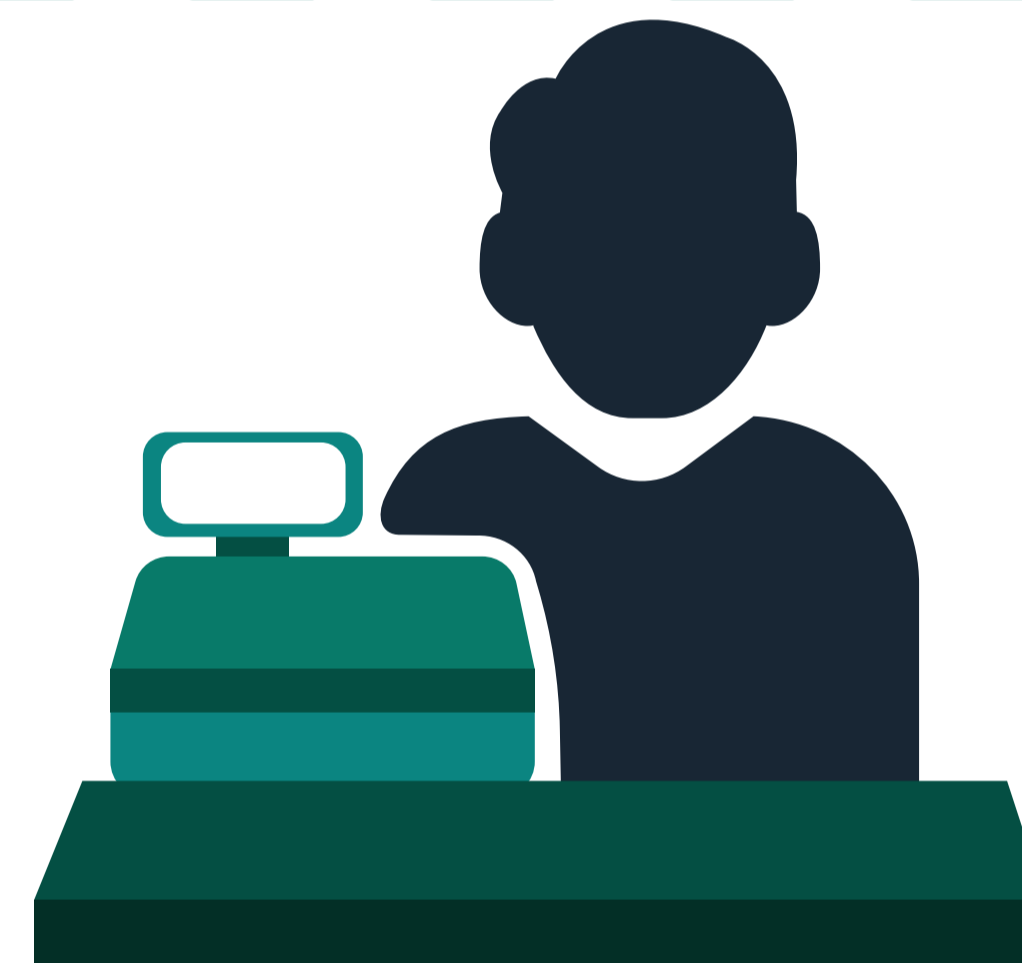
Sa panahong ito ng public emergency, ang isang orihinal na aksyon ay maaaring magsimula sa isang Sinumpaang o na-verify na Pagreklamo / Petisyon sa pamamagitan ng registered mail sa Adjudicator kung saan matatagpuan ang ari-arian (property) o Lupon sa pamamagitan ng DARAB Secretariat para sa mga Special Proceeding Cases.

Ang mga kinakailangang pamamaraan para sa pagsisimula, lugar, sanhi ng pagkilos, patunay ng serbisyo at iba pang mga bagay sa pag-file ng isang orihinal na pagkilos ng Reklamo / Petisyon sa ilalim ng Rule IV hanggang VI ng 2009 DARAB Rules of Procedure ay kailangang sundin.

MAYROON BANG IBANG PARAAN NG PAGBABAYAD NG FILING FEE? MAGKANO AT PAANO AKO MAGBABAYAD?

Ang pagbabayad na may kaugnayan sa pag-file ng Reklamo / Petisyon sa pamamagitan ng registered mail ay dapat bayaran nang buo sa pamamagitan ng Postal Money Order na babayaran sa DAR Cashier. Ito ay kailangang idikit sa Reklamo / Petisyon sa pag-file bago ipadala sa pamamagitan ng koreo.

MAAARI BA AKONG PERSONAL NA MAG-FILE NG ISANG REKLAMO / PETISYON SA DARAB?

Alinsunod sa DAR New Normal Protocols DAR, ang pisikal na kilusan ng mga DAR litigants / stakeholders sa lugar ng DAR ay hindi pinapayagan. Sa kabilang banda, ang pag-file ng orihinal na pagkilos ng isang Reklamo / Petisyon sa pamamagitan ng email, o sa pamamagitan ng registered mail ay inirekumenda na gawin ng mga litigante at ng kanilang mga payo ng talaan (councils of record), kung mayroon man.

KUNG KAILANGAN KONG MAG-FILE NG MGA PLEADINGS AND MOTIONS TUNGKOL SA AKING NAKABINBIN NA KASO, SAAN AT PAANO KO ITO MAI-FILE?

Sa panahong ito ng public health emergency, ang lahat ng mga pleadings at iba pang mga pagsusumite sa Adjudicator at Lupon sa pamamagitan ng DARAB Secretariat ay maaaring maipapadala sa pamamagitan ng email o sa pamamagitan ng registered mail. Ang personal na pagsampa ng mga pleadings at motions ay hindi muna pinapayagan.

Ang pagtanggap ng registered mail filing ng mga pleadings at motions ay dapat gawin ang parehong pamamaraan na ibinigay sa ilalim ng 2009 DARAB Rules of Procedures at maayos na maitala.

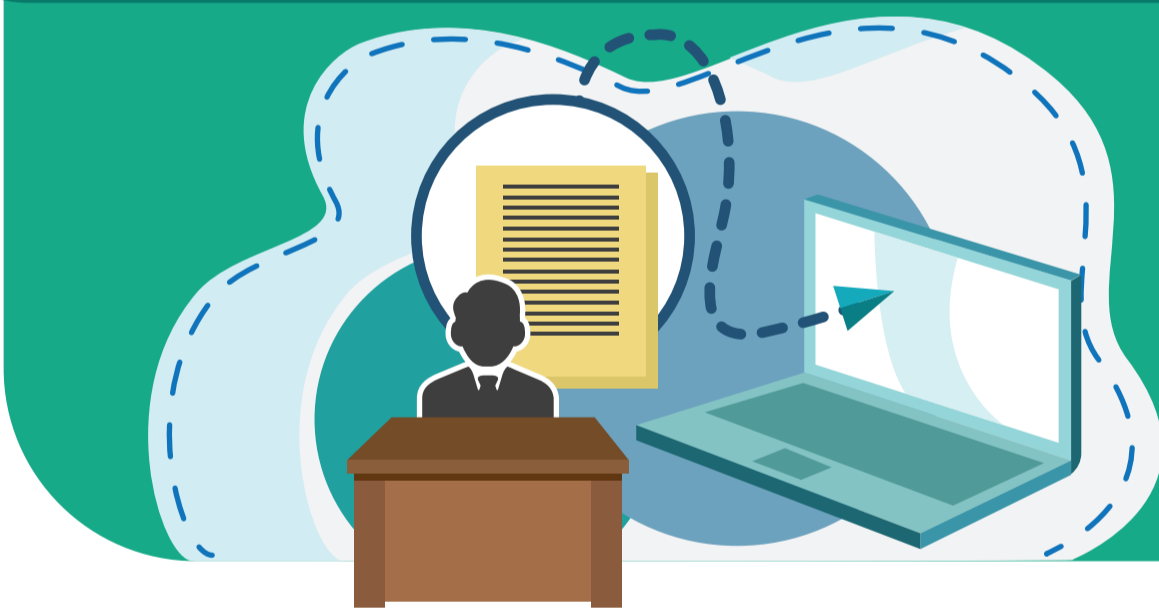
Sa sandaling ang Adjudicator sa pamamagitan ng kanyang Clerk o Lupon sa pamamagitan ng DARAB Secretariat ay natanggap ang mga pleadings at motions sa pamamagitan ng elektroniko, ito ay dapat kilalanin sa email ding iyon. Ang patunay ng pagtanggap ng abiso ng email ay dapat na maitala nang maayos.

Ang lahat ng mga pleadings and motions ay dapat mapanatili ang kinakailangang form sa ilalim ng DARAB Rules of Procedure.

PAANO MAKAHIHINGI ANG ISANG PARTIDO NG ENTRY OF JUDGMENT/CERTIFICATE OF FINALITY MULA SA DARABCO SA ILALIM NG BAGONG NORMAL?

Ang sinumang partido ay maaaring pumili upang humiling nito sa online o sa koreo.

Ipinagbabawal muna sa ngayon ang magpapasok sa DAR o ang mga "walk-ins."

PAANO MAKAHIHINGI NG ISANG PARTIDO NG ENTRY OF JUDGMENT/CERTIFICATE OF FINALITY MULA SA DARABCO SA ILALIM NG BAGONG NORMAL?

Ang sinumang partido ay maaaring magpadala ng kanyang kahilingan sa darabsecretariat.helpdesk@gmail.com na may kumpletong detalye ng kaso tulad ng: DARAB Case No., Regional Case No., at Pamagat ng Kaso.

darabsecretariat.helpdesk@gmail.com

DARAB Case No., Regional Case No.

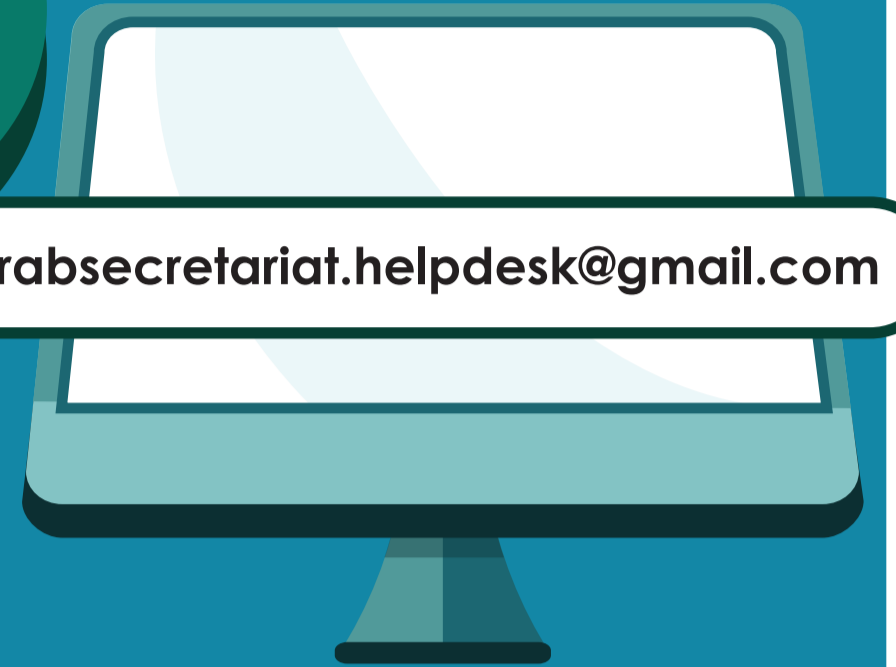

SAAN IPAPADALA NG ISANG PARTIDO ANG KANYANG KAHILINGAN SA ONLINE?

darabsecretariat.helpdesk@gmail.com

Ang sinumang partido ay maaaring magpadala ng kanyang kahilingan sa darabsecretariat.helpdesk@gmail.com na may kumpletong detalye ng kaso tulad ng: DARAB Case No., Regional Case No., at Pamagat ng Kaso.

KAILAN MAAASAHAN NG ISANG PARTIDO NA MAKATANGGAP NG TUGON MULA SA KANYANG HINIHINGI SA ONLINE?

A

Kung ang pagpapasya sa paksa ay final at executory na, magtatakda ang DARAB Secretariat ng isang appointment para sa partido upang kunin ang sertipikasyon ng DARAB (walang nakabinbin na Motion for Reconsideration / MR ay nalutas) na kinakailangan upang makuha ang sertipikasyon mula sa Court of Appeals (CA). Ito ay kinakailangan ayon sa DARAB Circular No. 02 Series ng 2000 at upang bayaran ang kaukulang bayad na P50.00 bawat sertipikasyon.

B

Kung ang kaso ay hindi pa final at executory, ang partidong humihiling ay makatatanggap ng tugon na ipinaa-alam ang kasalukuyang katayuan ng kaso at ang mga dahilan nito (halimbawa: kakulangan ng mga return cards, na may nakabinbing Motion for reconsideration o may nakabinbing apela sa Court of Appeals / Korte Suprema). Dagdag pa ang pagpapayo sa kanya na maghintay ng pansamantala hanggang ang kaso ay maging final at executory (halimbawa: ang mga return cards ngayon ay may DARAB, ang Motion for Reconsideration ay nalutas o ang apela sa CA / SC ay nalutas nang may katapusan (resolved with finality)).

MATAPOS MA-SECURE NG PARTIDO ANG KINAKAILANGANG SERTIPIKASYON NG CA, PERSONAL BA ITONG MAIPAPASA SA DARAB?

Hindi, ang sertipikasyon ng CA ay dapat mai-scan at isumite online sa DARAB Secretariat.

MATAPOS ISUMITE NG PARTIDO ANG CA SERTIPIKASYON SA ONLINE, HANGGANG KAILAN MAIPALALABAS ENTRY OF JUDGMENT/CERTIFICATE OF FINALITY?

Ilalabas ang Entry of Judgment/Certificate of Finality sa loob ng tatlong (3) araw mula sa pagtanggap ng sertipikasyon ng CA, alinsunod sa itinakdang panahon ng ARTA.

KAILANGAN BANG BUMALIK ANG PARTIDO SA DARAB UPANG MAKUHA ANG KOPYA NG ENTRY OF JUDGMENT/CERTIFICATE OF FINALITY?

Hindi na kinakailangan sapagkat ang certified true copy ng inisyu na Pagpasya ng Entry of Judgment/Certificate of Finality ay ipaadala sa pamamagitan ng koreo sa lahat ng mga partido at tagapayo.

KUNG NAIS NG PARTIDO NA HUMIHILING NA MAGKARON NG KOPYA NG ENTRY OF JUDGMENT/CERTIFICATE OF FINALITY NANG MABILIS, MAAARI BA SIYANG MAKAKUHA NG PERSONAL MULA SA DARAB?

Oo, maari siyang makakuha matapos na siya ay masabihan na ang Entry of Judgment/Certificate of Finality ay na-isyu na. Kailangan din na naipagbigay-alam sa amin ang kanyang pagnanais na bigyan siya ng kopya. Sa puntong ito, ang DARAB Secretariat ay magbibigay ng kopya sa Public Assistance Information Center na matatagpuan sa HRD para doon kunin ng partidong humihingi nito.

KUNG ANG ISANG PARTIDO AY PIPILI SA IBANG PARAAN, SAAN NIYA MAIPAPADALA ANG KANYANG KAHILINGAN?

Ang isang partido ay maaaring magpadala ng kanyang hinihiling na liham o motion sa pamamagitan ng koreo sa:

PAANO MAIAYOS NG ISANG PARTIDO ANG BAYAD SA PAG-FILE NANG HINDI PISIKAL NA PUPUNTA SA KAHERO NG DAR?

Matapos ma-isyuhan ang partido ng online assessment ng Adjudicator o ng lupon ng DARAB ang lahat ng pagbabayad ng mga bayarin na ipinadala sa pamamagitan ng elektronikong paraan ay dapat ipa-daan sa anumang sangay ng Land Bank of the Philippines (LBP). Nakasaad sa online assessment ang account number at ang presyo na kailangang idiposito sa LBP. Ang kopya ng deposit slip ay dapat ipaadala sa pamamagitan ng email sa Adjudicator o Clerk of the Adjudicators o DARAB Secretariat bilang patunay ng pagbabayad nito.

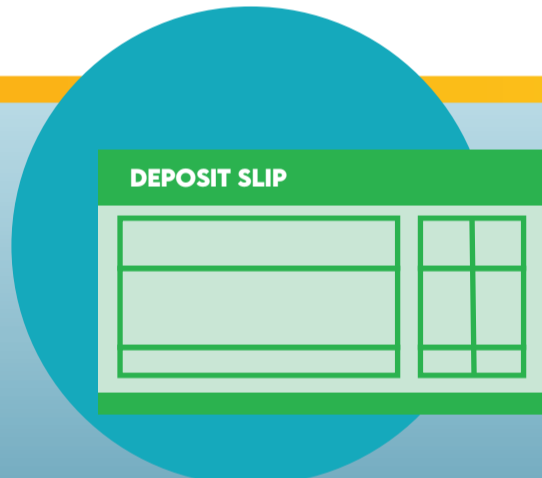
ATTY. ROLAND C. MANALAYSAY
EXECUTIVE DIRECTOR
DAR ADJUDICATION BOARD-SECRETARIAT
ELLIPTICAL ROAD, DILIMAN, QUEZON CITY

PAANO ILALABAS ANG SUMMONS O PAUNAWA NG PRELIMINARY CONFERENCE?

Sa panahong ito ng public health emergency, sa loob ng tatlong (3) araw mula sa pagtanggap ng kopya ng deposit slip na nagsisilbing patunay para sa pagbabayad sa docket, ang Adjudicator sa pamamagitan ng kanyang Clerk ay maglalabas ng Summons at Paunawa ng Preliminary Conference (Alternatibong Pagtangga o Alternative Dispute Resolution) upang maihatid nang personal o sa pamamagitan ng registered mail sa tumugon. Sa kaso ng DARAB Special Proceeding, ang Lupon sa pamamagitan ng DARAB Secretariat ay mag-iisyu ng mga Patawag na hinihiling sa respondente na mag-file ng kanyang Komento / Sagot sa Petisyon.

ANO ANG REGLEMENTARY PERIOD UPANG MAG-FILE NG SAGOT?

Sa loob ng labinlimang (15) araw mula sa pagtanggap ng mga Patawag mula sa opisina ng Adjudicator o DARAB Secretariat, ang respondente ay kinakailangang mag-file ng kanyang Sagot / Komento sa pamamagitan ng elektronikong paraan o email.

PAANO ISINASAGAWA ANG MGA PAGDINIG

Ang mga pagdinig ay isinasagawa sa pamamagitan ng videoconferencing / online. Ito ay itatakda ng Clerk ng Adjudicator / DARAB Secretariat. Ang mga partido ay bibigyan ng abiso ng opisina ng Adjudicator / DARAB Secretariat sa pamamagitan ng kani-kanilang mga email address. Nakasaad sa abiso ang oras at petsa kung saan gaganapin ang videoconferencing / online, at ang isang link (access code) na dapat i-click ng mga partido upang sumali sa pagdinig. Ang patunay ng pagtanggap ng abiso (proof of receipt) sa email ay itatala nang maayos ng DARAB secretariat.

MAAARI BANG IPAHAYAG NG ADJUDICATOR ANG MGA DESISYON, ORDER O RESOLUSYON SA PANAHON (DURING) O PAGKATAPOS NG PAGDINIG NA GINANAP SA PAMAMAGITAN NG VIDEO CONFERENCING?

Oo. Kung sa panahon o pagkatapos ng pagdinig sa videoconferencing, ang Adjudicator ay nag-isyu o nangangako ng isang order, desisyon o resolusyon, isang kopya nito ay agad na ibibigay sa mga partido at tagapayo. Ang serbisyo ng naturang order, desisyon o resolusyon sa mga partido at tagapayo ay maaaring gawin sa pamamagitan ng email o sa pamamagitan ng registered mail, ngunit ang patunay ng pagtanggap nito ay dapat na maayos na naitala. Ang kopya ng nasabing order, desisyon o resolusyon ay dapat panatilihin sa file bilang bahagi ng mga talaan ng kaso. Maaaring humingi ang mga partido at tagapayo ng sertipiko ng totoong kopya sa Adjudicator sa pamamagitan ng pagsulat ng request letter.

ANO ANG LUNAS PARA SA NAARGBYADONG PARTIDO AT PAANO ITO ISASAMPA?

Sa loob ng labing limang (15) araw mula sa pagtanggap ng desisyon, ang partido na naapektuhan nito ay maaaring mag-file ng kanyang Motion for Reconsideration sa pamamagitan ng email na may patunay ng serbisyo ng email sa iba pang mga partido at payo.

PAANO DIDINIGIN ANG MGA KASONG NAKABINBIN SA PARAD O SA DARAB NGAYONG MAY COMMUNITY QUARANTINE NA?

Ang mga pagdinig sa pamamagitan ng videoconference ay maaaring mailapat sa lahat ng mga yugto ng pagdinig ng mga bagong isinampa at nakabinbin na mga kaso ng DARAB, kabilang ngunit hindi limitado sa pamamagitan ng mediation o pagkakasundo (ADR) na paglilitis o clarificatory hearing.

ANO ANG MGA DOKUMENTO NA MAAARING HINGIN?

SEROKS O SERTIPIKO NG TOTOONG KOPYA (CERTIFIED TRUE COPY) NG:

- CASE RECORDS (SPECIFY);

- CERTIFICATE OF FINALITY OR ENTRY OF JUDGMENT;

- CERTIFICATE OF PENDING CASE OR NO PENDING CASE;

- LETTER OR CORRESPONDENCE, SUBJECT TO RULES ON CONFIDENTIALITY/PUBLIC ACCESSIBILITY;

- OTHER PERMISSIVE DOCUMENTS RELATIVE TO DARAB CASE.

PAANO MAKUKUHA ANG HINILING NA DOKUMENTO?

Ang partidong humiling ng dokumento ay maaaring kunin ang dokumento sa PAIC o sa pamamagitan ng tagadala (courier) matapos mabayaran ng partido ng humihiling ang shipping fee.

NAGBIBIGAY BA NG LIGAL NA OPINYON ANG DARAB SECRETARIAT?

Hindi. Ang DARAB Secretariat ay limitado lamang sa pagbibigay ng impormasyon tungkol sa katayuan at kung saan ang kaso.

Sa DAR Central Office, ang tanggapan na nagbibigay ng ligal na opinyon ay ang Legal Information & Research Division (LIRD), isang operational unit sa ilalim ng BALA.

ANO ANG MGA IMPORMASYONG MAAARING ITANONG?

- KATAYUAN NG KASO;

- KUNG NASAAN ANG KASO NG DARAB MALIBAN SA KUNG SINO ANG BOARD-MEMBER PONENTE KUNG SAAN ANG KASO AY NAKABINBIN;

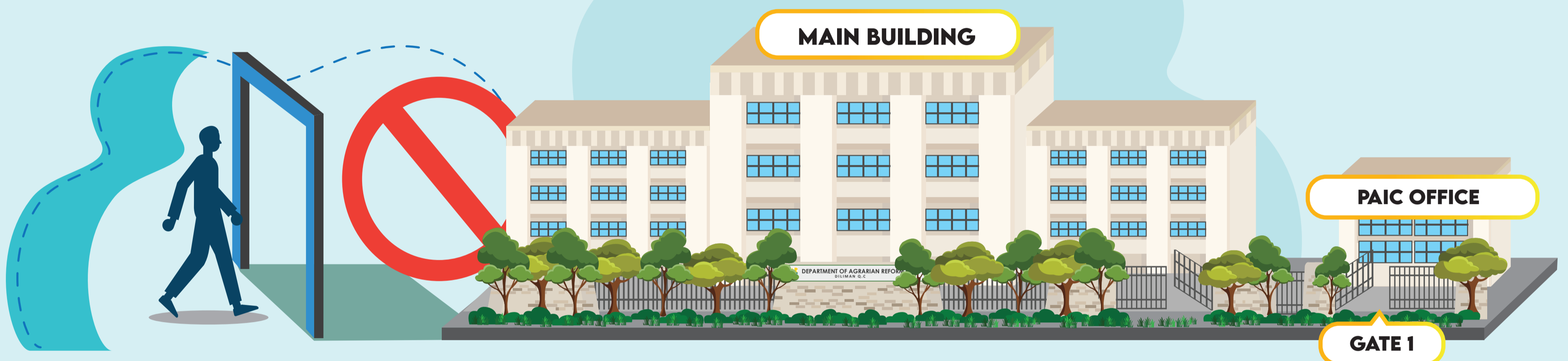
- IBA PANG IMPORMASYON TUNGKOL SA KASO NG DARAB.

PINAHIHINTULUTAN BANG PUMUNTA SA DARAB SECRETARIAT OFFICE ANG MGA KLIYENTENG “WALK-IN” UPANG ALAMIN ANG KATAYUAN NG KANILANG KASO?

Hindi. Ang mga kliyenteng “walk-in” ay dadalhin sa silid pang-bisita (Visitor’s Lounge) ng Public Assistance Information Center (PAIC) na matatagpuan sa HRD Building (malapit sa Gate 1). Ang Officer of the Day ang makikipag-ugnay sa kanila nang malayuan o sa pamamagitan ng online na komunikasyon.

REKLAMO

GAANO KATAGAL BAGO MASAGOT NG DARAB ANG MGA REKLAMO/KARAINGAN (COMPLAINT/GRIEVANCE) NA ISINAMPA SA 8888 ACTION CENTER?

Ang mga reklamo/karaingan ay masasagot sa loob ng 72 oras.

72 HOURS

Telepono – (02) 3454-69-70

Email – darabsecretariat.helpdesk@gmail.com

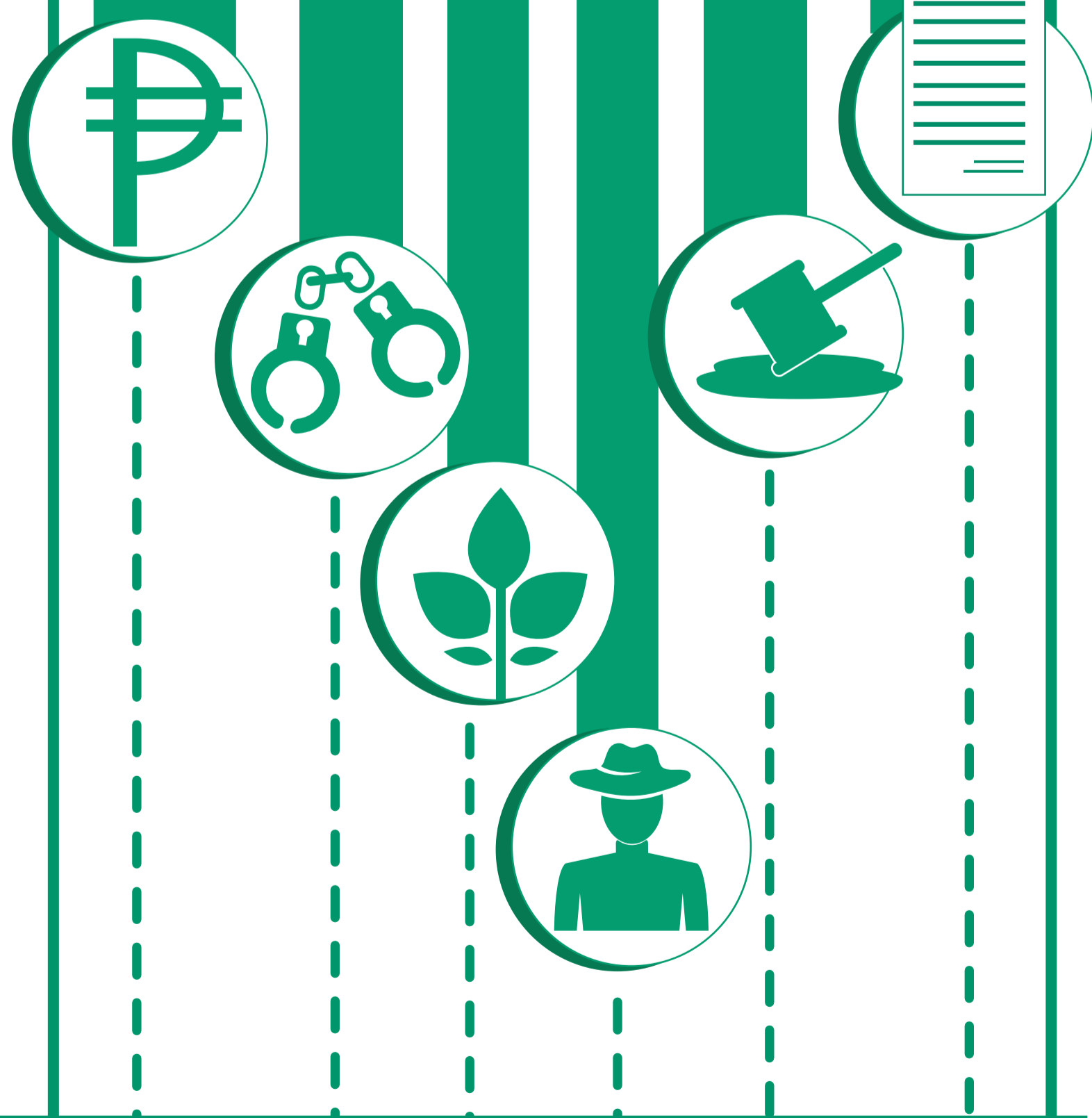
PAANO HUMILING / MAGTANONG SA PANAHON NG PUBLIC HEALTH EMERGENCY?

Ang mga partido at mga tagapayo sa kaso ay maaaring humiling at magtanong sa pamamagitan ng pagtawag sa opisyal ng DARAB Secretariat, sa Email at / o pahina sa Facebook. Narito ang mga detalye ng lahat ng mga pamamaraan:

ANO ANG AGRARIAN REFORM ADJUDICATION BOARD (DARAB)?

Ang DARAB ay isang quasi-judicial body na nilikha sa ilalim ng Opisina ng Kalihim ng Agrarian Reform. Ito ang quasi-judicial arm ng DAR na pinahihintulatang marinig at matukoy ang lahat ng mga hindi pagkakaunawaan sa agraryo maliban sa mga nauukol sa hudisyal na pagpapasiya ng kabayaran (just compensation) at pag-uusig ng mga pagkakasala sa batas (criminal offenses) na nagmula sa pagpapatupad ng agrarian reform. Ang mga pagtatalong ito ay nabibilang sa mga regular na korte.

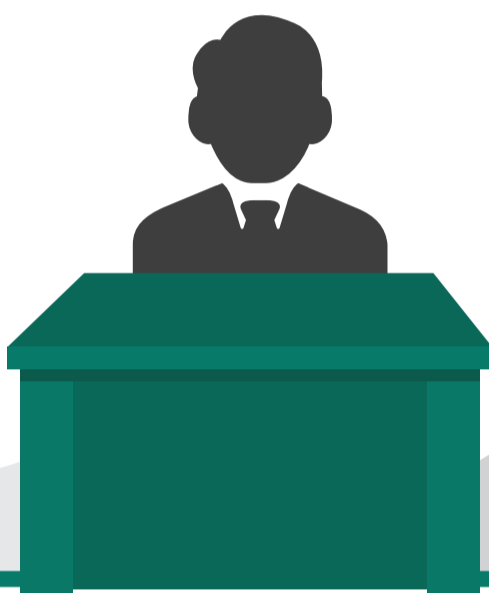

DEPARTMENT OF AGRARIAN REFORM

ANO ANG DARAB SECRETARIAT

Ang tanggapan na ito ay kumikilos na parang Clerk of Court (Lupon) at lahat ng mga alalahanin tungkol sa mga kaso ng apela sa DARAB, na nakabinbin o nalutas ng Lupon, ay idaraan sa DARAB Secretariat.

ANO ANG MGA KARANIWANG HALIMBAWA NG MGA KASO NG ALI NA HINDI NABIBILANG SA ILALIM NG HURISDIKSYON NG DARAB?

Pagkansela ng CLOA / EP (Cancellation of CLOA/EP);

Protesta sa Saklaw ng CARP (Protest on CARP Coverage);

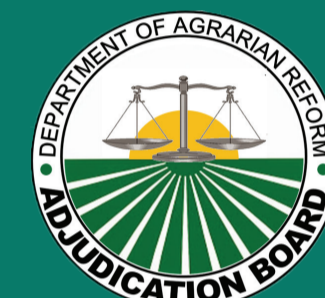
Pagkilala sa Magsasaka-Makikinabang (Identification of Farmer-Beneficiary);

Pagsasama / Pagbubukod ng FB (Inclusion/Exclusion of FBs);

Pagsasama / Pagbubukod mula sa saklaw ng CARP (Exemption/Exclusion from CARP coverage);

Land Conversion (Land Use Conversion).

ANO ANG PAGKAKAIBA SA NG MGA KASO NG DARAB SA MGA KASO NG ALI?

ALI CASES

Ang mga kaso ng Agrarian Law Implementation (ALI) ay may kasanayan sa mahigpit na pagpapatupad ng CARP habang ang mga kaso ng DARAB ay nauukol sa mga alitan ng agraryo o relasyon ng may-ari ng lupa.

Sa mga tuntunin ng hurisdiksiyon, ang mga kaso ng ALI ay nasa ilalim ng Tanggapan ng Kalihim (Office of the Secretary), kung saan ang Direktor ng Rehiyon (Regional Director) ay kasama bilang karagdagang delegado sa kaniyang mga kinatawan. Ang mga kaso ng DARAB ay nasa ilalim PARAD / RARAD at ang kanilang mga desisyon ay na-apela sa Lupon (DARAB central office).

Kung tungkol sa lugar, ang mga kaso ng ALI ay dapat isampa sa rehiyon kung saan matatagpuan ang pag-aari. Ang mga kaso ng DARAB ay dapat isampa sa lalawigan / lungsod kung saan matatagpuan ang pag-aari.

ANO-ANO ANG MGA KASO SA ILALIM NG DARAB?

- Preliminary administrative determination of just compensation;
- Annulment or recession of lease contract, deed of sale and their amendments;
- Pre-emption and redemption;
- Correction and reissuance of CLOAs and EP;
- Fixing of leasehold rentals and disturbance compensation;
- Collection of amortization payment, foreclosure and similar disputes;
- Boundary disputes;
- Cases previously handled by defunct Court of Agrarian Relations;
- Such other agrarian disputes as may be referred by the Secretary of DAR.

